

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakove velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne peti-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“.

Opravištevno, na katero naj se blagovoljijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Z Dunaja 4. decembra.

[Izv. dop.]

Ustavoverna stranka je pri včerajšnjem shodu, pri katerem je bilo 180 poslancev, sklenila, da ona nikoli ne bi privolila v razdvojenje nacionalne banke in v tako osnovo, kakoršno ste glede nove dualistične banke dogovorila tukajšnje in ogersko ministerstvo meseca maja tega leta. Sklep ta se je telegrafično naznanil ministroma Lasserju in Depretisu v Pešto. Tam pa so se začeli na novo pogovori in je bil pod predsedstvom cesarja samega skupna ministerska seja, ki je trajala četiri ure, menda brez povoljnega uspeha, ker minister Lasser in Depretis še denes v Pešti ostaneta. Tukaj se misli, da bodo Magjari nekoliko odpuščali od svojih terjatev; kajti dokler je ta notranja homatija, so Avstriji tudi v vnanji politiki roke vezane. In baš to Madjarom nij po godu. (Gl. teleg. na 4. str. Ur.)

Budgetna debata se ima jutri začeti. Prav obširna bode, kakor navadno. Za generalno debato se je več nego 20 govornikov oglasilo. med njimi slovenska poslanca Pfeifer in Nabergoj, potem od opozicije Pražak, dr. Oelz, Pflügl, od Poljakov Grohol-ski itd. Vlada bode morala dosta neprijetnega slišati, kajti tudi govorniki ustavoverne stranke jo mislijo hudo kritikovati.

General Černjajev se je 1. decembra zvečer na Dunaj pripeljal, kjer stanuje v „grand hôtelu“. Vedno je blizu hotela kak židovski časnikarski reporter videti, da voha, kaj dela in kam zahaja general. V soboto dopoldne je Černjajev bil pri Ruskem poslancu Novikovu, s katerim je celo uro konferiral.

Zvečer je bil v operi in ko se je po hiši poizvedelo, kakšen zanimivi gost sedi v parterni loži blizu prizorišča, obračali so se vanjga vsi lornjoni. V nedeljo je bila ruska kapela vsa natlačena radovednih ljudij, ker se je mislilo da pride tudi Černjajev k božji službi, ko jo je opravljal duhoven ruskega poselstva Rajevski. Pa Černjajeva nij bilo. Denes se ima pripeljati njegova gospa. Ker je zvečer slovanska beseda v prostorih „Gartenbau-Gesellschaft“, upa se da pride tudi slavni general tamo. Černjajev, mož visoke postave in simpatičnega obraza, gre navadno v civilni obleki, le k ruskemu poslancu se je peljal v polni paradi in potem se je dal fotografovati. Černjajev ostane baje še neke dni tukaj, potem gre v Moskvo in Petrograd. Spremlja ga pet oficirjev, mej temi angleški prostovoljec Mac Ivor, komandant prostovoljnih jezdecev. Dva služabnika — Rusa — stražita noč in dan pred vratmi svojega generala.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 5. decembra.

Iz *Pešte* se javlja 4. decembra: Včeraj je bil pod predsedstvom cesarjevim skupni ministerski shod obestranskih ministrstev. Grofa Andrassyja nij bilo zraven. Avstrijski ministri še ostanejo v Pešti. Konference še niso dovršene.

Vnanje države.

Ruski glavni velitelj veliki knez Nikolaj ima od carja popolno oblast v vojski. Car si je pridržal le pred sklepanjem miru vmes govoriti.

Černjajev potuje z Dunaja, kjer se vrlo zanimajo zanj, v Rusijo in sicer tudi

v Moskvo in Peterburg. Laž je bila, da mu je bilo kedaj prepovedano vrniti se v Rusijo. — Na Dunaji je baje rekel, da se vojska prav kmalu zopet začne.

Bismark je zdaj uže v drugič te dni pri privatnih prilikah omenjal, da je obstanek Avstrije važen za Nemčijo. — Nekov pruski general Hartman pa piše zoper Rusijo in meni, da Nemčija ima le v Avstriji zaveznico, s katero je po jeziku sorodna. (Saj nij res).

Iz Zadra se javlja, da so *Miriditi* prijeli za orožje proti Turkom, ker se hote s Črnogoro zjediniti. Če se to obistini, ima Turčija še novega sovražnika.

Iz Ruščuka se Magjarom poroča da so *Turki* popustili namero prej v Rumunijo planiti nego bi Rusi v Bulgarijo prišli čez Donavo. Sklenili so le braniti se. Turška vlada meni, da je bolje sovražnika v trdnjavi čakati nego zdaj po zimi nasproti hoditi mu.

Ostavka *francoskega* ministerstva se potrjuje. Mac-Mahon je Audiffret Pasquieru ponudil prevzeti ministerstvo in kolege izbrati, ali ta nij hotel sprejeti.

Angleška lista „Morning-Post“, in „Daily News“ ostro pišeta proti temu, da bi Anglija oficijalno vojsko vojevala z Rusijo. Gibanje zoper Disraelijevo turkofilno politiko je v Angliji zopet oživilo, baš o pravem času.

Iz *Londona* se poroča, da od sobote večer so bili na celem britanskem otoku strašni viharji. Mnogo ladij se je razbilo, ljudi je več konec vzelo.

Amerikanski poslanik se je vrnil v Peterburg, precej šel k carju in mu izrazil simpatije amerikanske republike do najnovejših korakov Rusije. — V slučaju angleške vojske bi zveza amerikansko-ruska ne bila popolnem nemogoča.

Dopisi.

iz Kranja 2. decembra [Izv. dop.]

(Lovru Pintarju) slovenskemu domoljubu

Listek.

Roman „Župnik Wakefieldski“.

V izvrstnej slovenskeji prestavi prof. Jensenka je oni dan izšel v Jurčičevej zbirki beletrističnih knjig v „slovenskeji knjižnici“, in se dobiva po 1 goldinar iztis v „narodnej tiskarni“ roman „Župnik Wakefieldski“. V „Soči“ je izšla kritika o tem, povsod po svetu znanem delu. Iz nje posnemljemo konec:

„Povest,“ pravi Göthe, „vodi moža na njegovem potovanji skozi veselje in trpljenje. Od strani do strani zanima nas bolj njeni razvitek, ker sklepa popolnem naravne in navadne razmere s čudovitimi in redkimi. To ravno vrsti to povest mej najboljše romane, ki so bili doslej spisani. Razen tega ima ta roman še veliko prednost, da je popolnoma npravnstven, da je celo krščanski v pravem čistem pomenu te besede. Predočuje namreč, kako je obdarovana dobro blaga volja, ki se stanovitno drži pravice; spričuje ne-

omahljivo zaupnost v Boga in konečno zmago blagega nad hudobijo, — in vse to spričuje brez najmanjše svetohlimbe in neslanosti. Teh napak je pisatelja varoval olikan duh, ki se tu povsodi kaže kot ironija. Tako nam to delce ponuja toliko modrosti, kolikor ljubeznjivosti. Spisatelj dr. Goldsmith brez dvombe dobro pozna človeško življenje, njegove dobre strani, pa tudi njegove napake.“

„Lehko si mislim, (pravi Göthe) da moji čitatelji poznajo to povest in se je dobro spominjajo. Kedor sliši tu prvokrat jo imenovati in kedor bode napeljan, da jo z nova čita, oba mi bodeta vedela hvalo.“ — Tako je uže leta 1811 pisal Göthe, gotovo veljaven soditelj o takih stvareh.

Armin Hettner v Drazdanih, eden izmed prvih sedanjih nemških kritikarjev in lepoznanec, govori v svojej temeljitej zgodovini angleškega slovstva (Die englische Literatur von 1660—1770, I., str. 463.) o tej knjigi tako-le:

„Razen Robinson Crusoea pač nij nobena angleška knjiga bolj priljubljena in bolj razširjena, kot je župnik Wakefieldski. Kedo ga ne pozna in ne ljubi blagega in krepostnega pridigarja na kmetih, ki svojega neomahljivega ljudoljubja in svoje verne zvestobe proti kreposti nikdar ne zataji, zataji jih tudi ne, ko mora pretrpeti najzopernejše reči od ljudi in skusiti najtežavnejše izkušnje? Kedo ne pozna in ne ljubi njegove dobre, uže nekoliko bolj posvetne žene, njegovi lepi hčeri, Olivije in Sofije, in njegovih sinov, junaškega Jurija, krasnega Mojzesa, ki se po izgledu očetovem odlikuje po svojej nedolžnosti in svojem trdnem zaupanju v Boga, ob kratkem, kedo ne pozna in ne ljubi vso krasno rodbino do Dika in Bila, malih ljubljencev očetovih?“

Enako sodi Moric Carriere, glasoviti lepoznanec v Monakovem. Ta piše (v „die Kunst im Zusammenhange der Culturentwicklung und die Ideale der Menschheit, V. Band: Das Weltalter des Geistes im Aufgange“, str. 73)

in pisatelju, se je ob letošnjih Vseh svetih postavil krasen nagrobni spomenik. Sedem čevljev visoka v ondotno cerkev vzdana plošča iz koroškega posebno trdega kamena „krastala“ nosi napis:

Lovro Pintar,

bivši Brezniški župnik

ter deželni in državni poslanec kranjske zemlje.

Rojen pri sv. Tomaži pod Seliškim zvonom
v 2. dan avgusta 1814. leta,

umrl Pred Dvorom v 10. dan septembra
1875. leta.

Svečenik, pastir je duše vodil,

ljubi na od svoj do konca dni,

Z modrim umom v boj je zborov hodil

On, ki tukaj v miru spi.

Spomenik so mu postavili

kranjski deželni poslanci

in drugi čestitelji.

Vrh spomenika je iz tirolskega marmelja lomljenega v „Lass-u“, medaljon z nenavadno natančno posneto Pintarjevo doprsko podobo. Izdelal se je spomenik pri vrlo večjih podobarjih Vurnikih v Radovljici. Naris je iz roke g. Ivana Vurnika, očeta; pokojnikovo doprsko pa je izgotovil g. Ivan Vurnik, sin. Vsemu spomeniku se stroški za postavljanje vred je čisto skromna svota 150 gl. Kogar domačinov bo pot vodila v to prijazno Grintovčevo podgorje, naj obiše grob blagega moža ter naj si ogleda prelepo delo naših umetnikov, očeta in sina.

Račun o dohodkih in stroških za Lovro Pintarjev spomenik. Doneske so darovali naslednji blagorodni in velečastni gospodje:

Deželni poslanci: Deželni glavar vitez dr. Kaltenegger 10 gl., gf. Barbo 5 gl., dr. Bleiweis 5 gl., Grasselli 2 gl., kan. Kramar 3 gl., Kramarič 2 gl., Kotnik 4 gl., Peter Kozler 5 gl., Lavrenčič 2 gl., Murnik 3 gl., Obreza 2 gl., Pakič 2 gl., dr. Poklukar 5 gl., Robič 3 gl., Kar. Rudež 3 gl., M. Tavčar 2 gl., gf. Thurn 5 gl., dek. Iv. Toman 2 gl., Zagorec 4 gl. in dr. Zarnik 2 gl. Skupaj 71 gl.

Kap. Josip Razboršek 5 gl., prof. Ivan Zupan 5 gl., administ. Lovro Krištofič 5 gl., administ. Simon Kosmač 5 gl., duh. v pokoji Josip Strbenec 5 gl., župn. Tom. Kajdiž 2 gl., župn. Janez Potočnik 20 gl., kateh. Ant. Kržič, 1 gl., kap. Bl. Muhovec 2 gl., po župn. Prim. Remici nabirka iz Loke (notar Triller 5 gl., drugi daritelji po imenu neznani) 10 gl., Kranj-

ski župan Karol Šavnik 5 gl. in župnik Ivan Dolinar 3 gl. Obresti po g. dr. Poklukarji v hranilni naloženih poslaniških 71 gl.: 2 gl. 62 kr., Tomaž Zupan primanjkljaj: 8 gl. 38 kr. Skupaj 79 gl., tedaj vsega skupaj 150 gl.

1. decembra t. l. je bil podobar Vurnik star. s 150 gl. popolnem izplačan.

V Kranji 2. decembra 1876.

Prof. Tomaž Zupan.

Iz Gorice 2. dec. [Izv. dop.] (Italijanizem in naša država.) Večkrat smo uže poudarjali da se podpira Italijanizem proti Slovanstvu; večkrat smo izrekli, da bi se moralo z vso močjo podpirati Slovanstvo na obalah Adrije, ker s tem se napravi naravni in najtrdnjši jez proti navalom starodavnega sovražnika. Povdarjali so tudi drugi listi in v mnogih peticijah so se Slovenci uže pritožili ter protili, naj bi se bolj oziralo na pravice Slovencev ker to uže državni interes veleva. A vsi ti silni glasovi zadušeni so bili, akopram je uže davno proglašeni princip, da je treba vsakemu narodu pravico delati v lastnem, maternem jeziku. — Enakopravnost, posebno pa v tem obziru zahteva uže zdravi razum in dobro pravosodje. Ljudje, ki se nočejo več učiti in ki sploh naš jezik zato mrze, ker ga ne znajo, poročajo navadno o naših več nego opravičenih prošnjah tako, kakor bi bila popolnoma nemogoča izpeljava naših terjatev. Zatorej pa se obče širijo predsodki o nas Slovanih tudi mej izobraženim svetom in čitajo se v tem obziru premnogokrat največe abotnosti. Mi bi lahko naše trjenje podprli z mnogimi dokazi, a v tem hipu nam roji po glavi znana okrožnica ministerstva.

V Dalmacijo so pač poslali nekoliko večšega zastopnika, kateri je poročal vestno in kot natančnejši poznatelj avstrijskih interesov na jugu, — in resnično je Slovanstvo v Dalmaciji, katero je v poprejšnjih časih zdihovalo pod jarmom Lahonov, začelo krepko razvijati se in še le pri zadnjih volitvah v deželni zbor pokazalo se je, da Slovani v Dalmaciji žive v ogromni večini in da Italijani so v Dalmaciji le naseljenci, kakor na pr. Grki v Trstu, akopram so dalmatinski Lahoni svet dolgo časa varali, da je Dalmacija vseskozi italijanska. Iz tega pa se lahko razvidi, kako

je mogoče po ovinkih in po umetnih volilnih redih kontumacirati en celi narod, in na kak lep način je postala ogromna večina — neznatna manjšina. To so copernije novejšega časa in treba bo jako pametnih in energičnih mož, da bodo to copernijo zopet odpravili. A Rodič je v kljub temu, da boljši ne more zastopati avstrijskih interesov na jugu, nego jih v resnici zastopa, nekim „persona ingrata“, kar nam je dokaz, da ustavoverci zasledujejo le strankarske namene, pa se malo zmenijo za Avstrijo, in glede na to so jako pomenljive besede dalmatinskega poslanca Pavlinoviča. To so besede, katere naj bi si avstrijski državniki dobro zapomnili in sprevideli, da Avstrija si more po tem zagotoviti južne dežele, če je pravična Slovanom in jih podpira v njih težnjah, ki so popolnoma lojalne in ne merijo na drugo nego na ohranitev lastne narodnosti pod žezlom naše presvite in po Slovanih vedno varovane dinastije. Nij ga lojalnejšega gibanja, nego slovansko gibanje v Avstriji.

In kakor so dvorni krogi, ki se najbolj zanimajo za obstanek Avstrije, v Dalmaciji proti volji necih ustavovercev primorali, da se je začela tam bolj slovanska politika, prav tako bodo oni krogi uplivali, da se sploh v južnih deželah, kder prebivajo Slovani v velikej večini, začne enaka politika, katera je zdaj toliko bolj opravičena, ker so postale javne in jasne italijanske poželjivosti po avstrijskih deželah in ko privrženci odločno italijanske stranke javno pravijo, da se bliža čas, ko bode italijansko kraljestvo sezalo do Postojne. Mi pa s tem nečemo nobenega ovajati, mi samo to ponavljamo, kar je javna govorica in kar uže listi razpravljajo, kajti mar nam je naš obstanek pod Avstrijo. Da bodo pa Italijani in naši renegati vedeli, kako mnenje je sploh v našem ljudstvu glede Italije, naj jim povemo, da se bode naše ljudstvo branilo do skrajnega sredstva proti italijanski usurpaciji in rajše bi mnogi naših najboljših popustili te dežele, nego bi prišli pod ital. vladu in njeno administracijo, kajti predbro nam je znano, da konec bi bil potem našega naroda in ob enem blagostanja, ki pri nas sicer ne cvete, a bi pod Italijo popolnoma vsahnili, ker ta narod nij narod velike prihodnosti in tudi nij kos onim

„Združene nahajam najboljše lastnosti Richardsona in Fieldinga v knjigi, ki se po obsegu in pojmu vrsti za njima, a najljubkejšje združuje rodovinski duh enega s humorjem drugega, menim namreč župnika Wakefieldskega. Goldsmith, spisatelj te knjige, se je mej sovrstniki odlikoval kot kritikar in zgodopisec; ta njegov roman pa mu zagotavlja neumrjočnost ter je črez sto let še tolikanj razširjen in priljubljen čitateljem, kakor jim je bil priljubljen, ko je prvokrat prišel na svetlo (1766). Res, da dejanje nij posebno izvrstno izmišljeno ter je sem ter tja celo nekoliko neverjetno in pretirano, a podobica župnikove hiše je tako poživljiva, vsi značaji so sebi primerno kaj vestno in naravno naslikani. Dobra blaga volja, ki se neprestano drži pravice in poštenosti, ter je nazadnje obdarovana, podeljuje celej povesti kaj trdno podlogo. Smešne malenkosti, ki se prikazujejo na krepostnih in plemenitih osebah, so z mično odkritosrčnostjo vpletene v ginljive razmere in dogodbe; vendar pa vse to nikdar nij pretirano. Prav primerno je Johnson pesnika in prijatelja svojega pro-

slavljal, „da je imel enako moč izbuditi smeh in jok, in da je bil mili vladar človeškemu srcu.“ S temi besedami se M. Carrière spominja nagrobnega napisa Oliver Goldsmithovega. Prijatelji in čestitelji njegovi so v Westminster-skeji opatiji pisatelju postavili spomenik, na katerega mu je Johnson napravil nagrobnico: „... Sive risus essent movendi, si lacrimae affectuum potens at lenis dominator.“

Po vsem tem bi bilo pač od več zbirati še druge priče, kako so sodile o župniku Wakefieldskem. Zato ne navajam niti Tainea, najučenejšega in najbistrejšega sedanjega francoskega poznatelja angleškega slovstva, niti Alfreda Bougeaulta, nainovejšega pisatelja angleške slovosti. Še manj mi je treba sklicavati se na druge.

Zato naj sklenem uže predolgo to naznani slovenskega „župnika Wakefieldskega“ z besedami Angleža Macaulaya, ki pravi o Oliver Goldsmithu: „Bilo je nekaj slavnejših pisateljev, a morebiti nikdar nij bil kak pisatelj v vsem bolj prijeten in mičen. Njepova pisava je bila zmirom čista in pri-

prosta, pri nekaterih prilikah pa ostra in in krepka. Njegove povesti so bile zmirom ljubeznjive in kratkočasne, njegov opis zmirom živ kakor slika, njegov humor obil in vesel, vendar ne brez prilične barve ljubeznjive otožnosti.“ Tako Macaulay, gotovo sposoben sodnik o svojem imenitnem rojaku.

Glasoviti ta roman je njegovemu spisatelju pridobil pri vsem izobraženem svetu neminljivo slavo, in lahko nanj obračamo besede Göthejevega Fausta:

„Es kann die spur von meinen erdentagen nicht in aeonen untergehn.“

Zaljubljeni hudič.

(Ukrajinska povest; poslovenil L. G. P.)

(Dalje.)

IV.

Starec vskloni glavo in jame s krepkim glasom pripovedovati to le:

„Moj ded je bil Zaporežec. Kod povsodi je hodil, kaj vse je videl! Ta moj ded je bil visok in vitek, kakor bor, — zdrav, močan tako, kakor medved, poleg vsega tega pa je

materijalnim vprašanjem, ki zdaj gonijo svet naprej.

Naj se torej le navdušujejo oni Primorci, ki nimajo nič izgubiti, za Italijo, mi Slovani tukaj v velikej večini prebivajoči jim ne zavdamo tega; a tukaj je naša zemlja, katero varuje celo avstrijsko carstvo, in naša zvestoba do Slovanstva, katero zdaj nij več mrtva ideja, ampak se širi na vse vetrove. Višji krogi naj to naše mnenje uporabijo, dokler je čas, in naj Slovane z vso močjo podpirajo kot mejne stražnike, ki ničesa bolj ne želé, nego da bi srečni postali v Avstriji.

Iz Bizovika 5. dec. [Izv. dop.] Pretečeno nedeljo smo tudi pri nas obhajali lepo veselico. Naša občina je namreč jedina tistih, v katerej so večji del vse hiše pri banki „Slaviji“ zavarovane in vsled tega podelilo nam je ravnateljstvo omenjenega zavoda jako lepo pripravno brizgalnico, katero smo poskušali, in jo pri poskušnji spoznali, da nam bode v nemilej nesreči, katera se ravno tukaj lahko pripeti, koristila. Takoj ob 2 popoldne zbralo se je mnogo občinstva in tudi uradniki omenjene banke počastili so nas vsi s pohodom, ter nam pokazali, kako da se mora rabiti. Ker je pa vsa mašinerija prav praktična in jako lahko umevna, privadili smo se takoj in bomo v času nesreče uže znali rabiti jo. Poskušali smo ž njo na nekih poslopih, ravno tako na cerkvi in povsodi delala je prav dobro tako da sem prisiljen izreči na prvem mestu ravnateljstvu banke „Slavije“, potem glavnemu zastopniku gosp. Hribarju in najgorkeje zahvalo pak našemu narodnjaku Tomažu Babniku zastopniku omenjenega zavoda, za toliko izvrstno darilo. Drugim občinam pa priporočam banko „Slavijo“ kot jedini slovanski zavod, ki mnogo v vsacem obziru stori za občanarje, naj tedaj posestniki v občinah popuste druge tuje zavode in pristopajo k „Slaviji“, posebno pa tistim občinam, ki ne morejo napravljati si sami gasilnih priprav.

Iz Krškega 30. novembra. [Izvirni dop.] Varujmo se osobnostij po časopistvu, — to je tudi moje načelo, ali denes se ga ne morem držati; prinesem osobno, ali v javnost eminentno spadajočo reč.

Pri nas so jo otroci po ulicah in doma pra-

vili. Denes so pa g. vikar šolo imeli, ker g. učitelju so gospa učiteljica nos z litrom razbili. — In starši so glave majali, češ to je res izgleden, izvrsten učiteljski par.

Videl bi rad naše g. odpadnike, kako bi vpili in razžaljeno moralo na pomoč klicali, ako bi bil nosilec razbitega nosa naroden in ne slovenski dom svoj pluvljajoči in pete renegatov lizajoči gosp. Gašperin. „Der dumme Kerl von Laibach“ alias „Tagblatt“ prinesel bi gotovo iz najboljšega peresa krških njegovih žurnalistov fulminanten dopis in to bi grmelo o „nationale Rohheit, slavische Unkultur, fort mit solchen Volksbildnern etc.“ In tu bi mi nobeden ne mogel zoperstavljati se; pravo bi imel. „Ja Bauer das ist was anders“, naš Gašperin in kaj tacega; je tako izgleden, trezen, dober in Bog si ga vedi, kakov učitelj še, da si ga boljšega ne moremo želeli; denes naj pride z razbitim zlimanim nosom in spričevalo se mu da, da je koj mož za v nebesa poslati. Može protektorji, prijatelji Gašperinovega učiteljevanja, nimate li sedaj nič sape!

Bravo, Krčani, otroci vaši imajo krasen izgled, — le z litri po nosovih — to je sicer surovo, ali kaj de, gori v šoli nam se je učiti in ne lenobo pasti — „uri se rano, kdor če kaj veljati.“ — Gosp. pedagogi, nova Meka pedagogike, učiteljstva je Krška nadučiteljska šola, pridite, ne bo treba dosti možgan si mučit, nov Pestalozzi bode razlagal praktično, z izgledi, litri, s črnim platnom prekrizanim nosom; razlagala se vam bo pedagogika razbitega nosa, le semkaj, le semkaj in slišali boste pohvalo peti po nekaterih ljudeh tej pedagogiki krvavega nosa, da, povedalo se vam bo, da ta razbit nos vsakako zasluži, da predseduje učiteljski konferenci.

Domače stvari.

— (Ljudska kuhinja.) Iz dobrega vira izvedamo, da se namerava osnovanje „ljudske kuhinje“ v Ljubljani. Ker se je tako podvzetje drugodi povsod z veseljem pozdravljalo in krepko podporo našlo, ker po njem dobivajo siromaki za majhen denar zdrava gorka jedila, sme se tudi pričakovati od ljubljanskega prebivalstva, da se bode našlo v njem mnogo podpornikov temu dobrodejnemu namenu. Ker se je uže oglasil dobrotnik, ka-

teri je izdatno svoto daroval za prve potrebščine k osnovanju take kuhinje, tedaj je začetek v kratkem gotov. — Toda samo moški odbor ne zamore takega zavoda voditi, apeliralo se bode tedaj tudi na milosrdne gospe in gospodične ljubljanske, da bi pomagale na korist ubogim.

— (Nesrečna smrt.) Matija Papež, 25 let star, iz Broda, Šmihelske fare, pri Novem mestu, šel je 21. nov. na Ljubno pastirja vdinjevat za prihodnje leto. Nazaj grede šel je še v svojega očeta hram, iskat vina za dom. Ko je natočil in se napil, vrnil se je proti domu, toda zgrešil je pravi pot, ter se ravno v nasprotno stran, proti Mihovemu obrnil. Brodil je revež sem ter tja, ali pravega pota v temi in snegu nij mogel najti. Klical je na pomoč, pa nij je bilo od nobene strani. Neki pastir, ki je iskal izgubljenih kozlov, ga je slišal okolo 8. ure zvečer klicati: „Zgubil sem se, kam naj se obrnem, da bodem prišel na cesto,“ pa namesto, da bi ga bil k sebi poklical, mu je rekel: „Če hočeš na cesto priti, vrni se le nazaj.“ S tem ga je še bolj zmešal, ter oddaljil od vasi, v katero bi bil skoraj gotovo prišel. Tako je moral nesrečnež celo noč ostati pod milim nebom, kjer je vsled truda in mraza sklenil svoje življenje. Našli so ga še le 27. novembra, da si so ga vedno skrbno iskali. Ležal je znak na košu, katerega je še vedno na svojih ramah imel. Bil je prav priljubljen, priden in tih mladenič, za to je tudi žalost njegovih staršev po njem velika. — Pač res, človek ne ve, kje ga smrt čaka. „Sl.“

— (Iz Novega mesta) se piše „Sl.“ Vreme pri nas je res pusto, a ravno tako, da ne rečem še bolj, pusto je narodno gibanje v Novem mestu, kajti le majheno je število pravih narodnjakov. Dijaki, vsaj nekateri, bili bi radi narodni, pa kaj, ko ne smejo. Izmej meščanov so pa nekateri premalo značajni, in se torej na-nje nij zanesti, da bi ob času skušnjave stanovitni ostali. Može, kateri očitno govore, da jim je uže žal, da so narodni, ker zaradi tega pri svojej kupčiji škodo trpe, gotovo niso značajni in zanesljivi može. Da se pa ne bo vam treba bati škode pri kupčiji in obrtniji, ravnajte narodnjaki po zgledu svojih nasprotnikov, ki le pri svojih prijateljih kupujejo in le svojo gostilnico ob-

bil mogočen čarodejec. V zvezi je bil s čarodijkami, s hudiči, za tega delj se žive duše nij bal na sveti; zares Zaporožec! Uže ne več mlad, prišel je v Berek, oženil se in postavil koč. Živel je malo menj, nego sto let, in prav do smrti je imel dober nos, dobre oči; kadar pa je zasel konja, brez sedla je jezdil v Harkov. Nu, na starost, ko so zimski večeri bili dolgi, če je začel pripovedati, kaj se je vse godilo z njim — to se je človek lahko nasmijal in najokal, časi pa je poslušalce tudi mraz obhajal, moškim so celo brke vstajale. No poslušajte kaj je pripovedal o tem zaljubljenem hudiču.

V nekovej bitvi s Tartarji je sovražnik konja ubil pod dedom. Žal mu je bilo tega konja tako, kakor lastnega brata; nekaj za tega delj, ker je dober bil za ježo, nekaj pa zato, ker takega brzožca je celo v Zaporožji težko bilo dobiti. Šel je ded v stepo iskat si konja jahata. Tačas nij bilo tako, kakor je zdaj; tačas je bila povsodi pušča; hodil je po brezpotnih krajih, povpraševal za pot zdaj solnca, zdaj zvezd.

Blodil je tako nekoliko dnij; ded se je malo utrudil, torba z brešnom se mu je začela prazniti, naposled je zmanjkalo celo poslednjega suharčka. Pride k reki Donci, kder se začenjajo pustinje; ded je prišel v tako goščavo, da mu je bilo težko prodreti, pa še stemnilo se je bilo. Sede torej pod neko drevo, da bi pričakal meseca in zadremlje.

Začuti pa v spanji, da ga nekaj vleče; izbudi se — spregleda: mesec je uže visoko na nebi, ni rahlejši vetrič ne diše, a vendar le se drevje ziblje in ziblje — zmerom na tisto stran, njemu pa se je zdelo, da ga tudi neka nevidna moč vleče tjakaj. Vstane, ozira se okrog sebe in ga zagleda, ne daleč od njega — da stoji visok kozak v karamzinastem županu, v črnih aksamitovih hlačah in žoltih črevljih . . . tako postaven, da bi se bil jedva krasnejši našel v Zaporožji. Stoji mesecu nasproti in miga z rokama tako, kakor bi k sebi vabil koga; kadar je mignil z roke, nagnilo se je drevje k njemu, mojemu dedu pa se je zdelo, da ga nekedo po hrbtu tolče.

„Kakov hudič neki je to,“ — misli ded na tihoma; ne mara je pa čaratnik to?

Uže ga je hotel ogovoriti, — kar začuje, da je nekaj tresnilo za drevjem, a tako silno, da so se iskre kresale okrog. Vpira oči v goščavo, vpira: izpod drevja se prikaže visoka deva, še mlada, dobro oblečena, tako krasna, da krasnejše tudi v spanji človek ne more videti. Strahoma se je približala Kozaku in križem roki dela na prsi. „Zakaj si mihal mi?“ — povprašala ga je, ali s tako sladkim glasom, da se je srce stresnilo mojemu dedu.

„Pa še vprašuješ, zakaj,“ — spregovori hudič, „ali ne znaš, kako te ljubim? . . . brezi tebe mi je tudi pekel prazen!“

„Da se ti senja,“ — omeni dekle, „to mi je dosti jasno.“

„Ne blede se mi ne,“ — odvrne hudič, „veruj mi, ne bledem . . . ko hitro — kadar te zagledam, sam ne znam, kaj govorim . . . Čuj, Odarka, povedi mi, ali hočeš biti moja? Oh, ko bi le tisočem del ti mene ljubila tako, kakor jaz ljubim tebe!“ (Dalje prih.)

iskužejo, ter natakariči prepovedujejo slovenski govoriti celo z narodnjaki, ki tje zahajajo, kakor da bi narodnih gostilnic ne imeli. Hodite raji v čitalnico, ki se zelo slabo obiskuje; če pa vam morda postrežba nij po volji, pri- tožite se pri mozh, kateri imajo v tej reči kaj govoriti.

— (Slovensko gledališče.) Nedelj- ska predstava „v spomin rojstvenemu dnevi Franca Preširna v slovesno razsvetljenem gledališču“ nij bila samo jako dobro obiskana, nego igralo se je primerno dnevi in jako do- bro. Da imajo resne igre pri nas srečo, tega nij treba dokazovati — izkusili smo to uže mnogokrat. Lemoinejev „Materin blagoslov“ ima mnogo efektnih prizorov, ki ustregajo parterji kakor galeriji, in ki posebno ženskemu spolu ugajajo. Igral se je letos ta igrokaz z deloma premenjenim osobjem, kar je bilo jako koristno. Gospodičina Podkrajškova (Ma- rija) je v primeri z lansko predstavo mnogo bolj nijansirala letos svojo nalogo, in izpove- dati smemo, da gospodičina od leta do leta napreduje — v vsacem obziru, česar ne naj- demo povsod. Gospod Schmidt (Comandeur) se nam je prezentiral v novejši stroki, in to z najlepšim vspehom. Bila je srečna misel po- dati mu to nalogo. Gospodu Jeločniku (André) smo jako hvaležni za njegovo požrtvo- valnost, brez katere bi naša dramatična muza morala še mnogo in mnogo zaprek premago- vati, in kdo vé s kakim vspehom. V igri omenjenega gospoda pak se ne vidi samo, da dela z veseljem, nego najsitnejši kritik mu ne bi smel odrekati, da je bil njegov „André“ vsakemu in posebno lepšemu spolu prav po volji. Dobra je bila tudi prememba, da je igral g. Kocelj „Lonstalota“. Četrto dejanje mu je dalo priliko, zaslužiti si gorko pohvalo. Gospa Odijeva (Chonchon) in g. Kajzelj (Pierrot) sta se odlikovala s svojim humor- jem in vzbudila mnogo veselosti. Prva je bila posebno dobro disponirana. Z istim priznanjem moramo omeniti gospodičini Brlogarjevo (Marijeta) in Nigrinovo (Markiza Sivry). Prva je vedela zadeti sentimentalno stran naloge bolje, nego smo pričakovali, in ravno tako nas je druga osupnila s sigurnostjo, s katero je risala podobo ošabne markize. Pre- jela je pohvalo in to naj jej bode odškodovanje za to, da je mogla tako čudno postaricati svoj mladi obraz.

Telegram „Slovenskemu Narodu“.

Iz Dunaja 5. decemb. Obravnave z ogerskimi ministri zarad bankovega vprašanja v Pešti so brez rezultata ostale. Ministra Lasser in Depretis sta se vrnila semkaj. Si- tuacija je jako kritična. Ustavover- ski poslanci so zelo potrti.

Dunajska borza 5. decembra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	60 gld.	25 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	66	80
1860 drž. posojilo	108	75
Akcije narodne banke	825	—
Kreditne akcije	136	50
London	127	85
Napol.	10	22
C. k. cekini	6	08
Srebro	116	—

Izurnjen, v slovenski in nemški pisavi vaje

koncipijent

se sprejme v odvetniški pisarni

Dr. Alojza Gregorič-a,
v Ptui

(80—1)

Umeteljni

zobje in zobovja

z zračnim tiskom ali brez njega, lepi, naravni, na- menu odgovorni, se po najnovejši metodi delajo in ne da bi se korenine izruvale, postavljajo.

Vse operacije: plombiranje z zlatom ali drugimi sposobnimi polnili, piljenje, čiščenje in drenje zob, se, kakor se je izkusilo, brez hudih bolečin izvršuje pri

(370—3)

Paichelu,

zdravniku za zobe, pri Hradskega mostu, v Maljeveji hiši I. nadstropje

Ravnokar je v „Narodnej tiskarni“ v Ljubljani izšlo in se dobiva:

VIII. zvezek „Listki“:

Pomladanski valovi.

Roman, spisal I. Turgenjev, poslovenil dr. M. Samec. 8° 17 pol. Cena 60 kr.

Tuji.

4. decembra:

Evropa Zupan iz Radovljice. — Cileani iz Loke.
Pri Slonu: Adler iz Kranja. — Vrankar iz Krops. — Polak iz Dunaja.
— Doljansk iz Grauca. — Schling iz Dunaja.
Pri Malici: Sotelišek iz Dunaja. — Brukner iz Trsta.

Svetinjo napredka pri Dunajski razstavi 1873.
Srebrno svetinjo Lincerske razstave 1875.

Visoko čislannemu duhovenstvu.

Stef. Berlyak,

meščan in cerkvenih paramentov
fabrikant

priporoča se za izdelavanje vsake vrste

cerkvenih del,

kakor tudi

talare, duhovenske suknje itd.
in to po najnižji ceni.

Vezanine, za katere je tudi snov pridejana, sprejemajo se za mon- tiranje in se izdelujejo najskrbnejše, odgovarja se tudi na vsa naročila s poštnim povratom.

Tovarna na Dunaji VIII., Piaristengasse št. 7.

Zaloga „ „ I., Grünangergasse št. 6.

Drag. Berlyak,

zlatovezka,

priporoča se za izdelavanje

baldahinov, zastav, stavnic
za pevka, strelna, veteran-
ska in požarna društva.

Ornati za apliciranje

se sprejemajo.

Jedina trgovina na Dunaji!

katera je ugodna za tako slabe čase, sklenila je cene blaga še za 30% znižati in ta je

Kineškega srebra fabrikna zaloga

H. Bettelheima & Co.,

Dunaj, Kärntnerstrasse 14, v bazarju.

■ Veljalo je na primer. ■

prej	sedaj	prej	sedaj
6 žlic za kavo . gl. 3.50,	gl. 1.50	1 posodica za turški	gl. 4.—, gl. 1.50
6 navadnih žlic . „ 7.50,	„ 2.75	tobak	gl. 3.50, „ 1.20
6 nožev za obed . „ 7.50,	„ 2.75	6 mal. tas za sladkor	„ 3.—, „ 1.50
6 vile „ „ 7.50,	„ 2.75	1 posodica za maslo	„ 3.—, „ 1.50
1 vel. žlica za juho „ 5.—,	„ 2.50	3 korke s podobami	„ 3.—, kr. 90
1 „ „ mleko „ 3.—,	„ 1.50	1 par svečnikov . .	„ 6.—, gl. 3.—
1 „ „ skledica z žlico „ 6.—,	„ 3.—	1 majolka za čaj .	„ 8.—, „ 6.—
		1 posoda za olje i oset	„ 8.—, „ 5.—

Posebno za darila pripravno!

6 nožev, vseh 24 komadov v 6 desertnih nožev, vseh 24 komadov v
6 vilic, elegantnem etuiju na 6 „ vilc, elegantnem etuiju.
6 žlic, mesto gl. 24 samo 6 „ žlic, namesto gl. 26
6 žlic za kavo, 9 gl. 50 kr. 6 postavcev za nože, samo gl. 9.75.

Najnovejša pasta za čiščenje zlatnine, srebrnine in kineškega srebra, škatljica 25 kr., 6 škatljic gl. 1.20.
Jako lepe tase, majolke za kavo in čaj, service za čaj, stojalca za pogrnene mize, girandole, posipalci za sladkor, čašice za jajca in garniture za jajca, posodice za zobotrebce, sponke za servijete itd. itd. Na vsunaj raz- pošilja se točno in vestno proti poštnem povzetku. Na zahtevanje dopošilja se tudi razločeni cenik brezplačno. (142—15)

Prodajalnica za damne mode.

Za

Nikolajeve, božične i novoletne darila

priporoča

L. WALLENKO,

v Ljubljani, mestni trg,

svojo bogato asortirano zalogo blaga po najnižjih cenah.

Novosti
v
konfekcijah
fasona suknj za
gospode.

Snovi za obleke,
inostranski
fabrikati.

Plodi,
šali,
pelerini,
esarpe.

Sukno,
prtenina,
pogrinjala,
koci.

Poleg tega se tudi dve partiji snovi za obleke, dobre kvalitete, in ostanki, dokler jih je še kaj na skladišču, po jako znižanih cenah prodajati. (379)

Izgledi in naročbe na ven urno.

Moire-spodnja krila itd. itd.

Franc-ove esence za življenje.

Gotovo in skrušeno sredstvo proti večini boleznij z vspešnim učinkom in sicer tako, da bi morala vsaka gospodinja tako zdravilo pri hiši imeti.

Jedino pravdo dobiva se pri

Gabriel Piccoli,

lekarnju, na dunajski cesti v Ljubljani.